

Ne na každé hrušce si pochutnáte

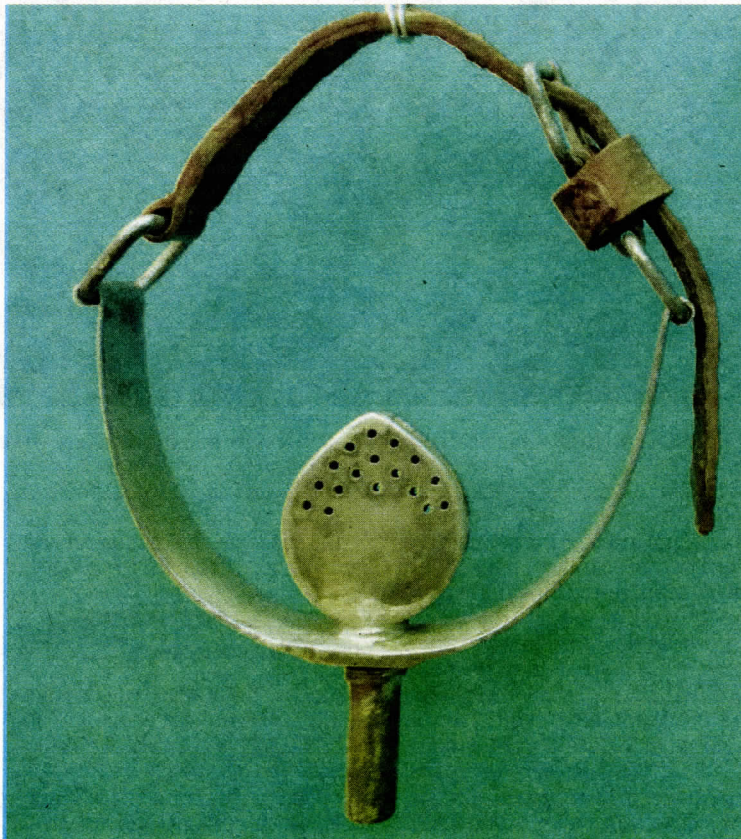
Hruška – to není jen název sladkého ovoce, do kterého se už od dětství snad každý rád zakousne, ale i něčeho mnohem méně příjemného, co sice také slouží ke vkládání do úst, ale ze zcela jiných pohnutek než je škádlení chuťových pohárků. Navíc bychom dnes asi těžko hledali odvážlivce, který by hrušku, o které je řeč, vzal dobrovolně do úst.

Při pohledu na ni vám totiž nejspíš hned bude jasné, o jaký nástroj se jedná: ano, je to jedna z neopřeborných pomůcek, jichž používal kat či jeho pacholci k provozování obávaného práva utrpeného.

Na první pohled jednoduchý nástroj byl výjimečný ve schopnosti způsobit vyslýchanému muka přímo pekelná; hruška se totiž vkládala do úst a koženým řemínkem utáhla kolem hlavy. Až potud její užití vypadá snesitelně, to nejhorší však teprve následovalo; ona trubička, díky které nástroj připomíná zmiňované ovoce, nesloužila jen k to-

mu, aby skrze ni mohl nešťastník dýchat, ale k vlévání vařícího oleje či sypaní pepře do úst... Způ-

sobené utrpení si jistě každý domyslí sám... Zajímavé je, že hruška se využívala v trestním právu

i dlouho poté, co možnost užívat torturu při výsleších v habsburské monarchii zakázala Marie Terezie, od sklonku 18. století se tak hrušky uplatňovaly naštěstí už jen k utišení vězňů.

Hrušky, které ve svých sbírkách opatruje Muzeum regionu Valašsko, potkal stejný osud. Dostaly se k nám ze zrušené ženské trestnice, která se nacházela v prostorách zámku Žerotínů.

Zapsány do sbírek byly se všerhokajícím, starosvětsky znějícím popisem: „Hruška: pro trestnice užívaný prostředek, jímž se trestanec ze vzdoru lomozíci a křičící přinucen byl mleti: hruška mu vložena do úst, aby jen dýchat mohl, ale nikoliv křičeti.“

Pokud chcete hrušku spatřit na vlastní oči, máte nyní výjimečnou příležitost, až do 2. března je totiž vystavena v hravé výstavě Expedice středověk na zámku Kinských. Na prohlídku výstavy nezapomeňte vzít především vaše nejmenší, spolu si pak můžete zahrát třeba na kata a uvrhnout nezbedné dítě či zlobivého tatínka do klády či vystavit na pranýři.

Mgr. Ivana Martišková, historik Muzea regionu Valašsko ve Val. Meziříčí

Na fotografií: hrušky ze sbírek MRV. Foto: archiv MRV